

Referat af 14. møde i Luftvisionen den 13. januar 2023

Til stede: Morten Løber, Heidi Ravnborg (online), Valdemar Ehlers (online), Per Winther Christensen (online), Helle Bach Rungø, Rose Rosenvold Staib (online), Erik Christiansen (referent), Anne Marie Zinck (mødeleder).

Referat:

- 1) Godkendelse af dagsorden

Dagsordenen blev godkendt.

- 2) Godkendelse af referat fra 13. møde i Luftvisionen den 4. oktober 2022 (vedlagt).

Referatet blev godkendt.

- 3) Udkast til ny Handlingsplan for juli 2022-juli 2024 (opdateret version vedlagt) v Erik, DMT

Erik gennemgik handlingsplanen.

Danske Maritime og Danske Rederier ønsker at gennemføre en event, hvor der sættes fokus på de nye skibsbrændstoffer. Dette er tilføjet handlingsplanens pkt. 12.

Valdemar Ehlers påpegede, at der i handlingsplanen ikke bør stå "negative miljøeffekter" da der jo generelt er positive klimaeffekter af at anvende ikke fossile brændstoffer. Dette blev rettet i handlingsplanen.

Morten Løber orienterede om det kommende CSR direktiv. De delegerede retsakter forventes at ligge klar inden sommerferien. CSR direktivet træder i kraft fra næste år med de tværgående og generelle bæredygtighedskrav og senere følger sektorspecifikke standarder. Der er forskellige ikrafttrædelsesdatoer for hhv. SMV'er og større virksomheder. Formålet med rapporteringskravene er at skabe synlighed om virksomhedernes påvirkning af bl.a. miljø og klima. Det blev drøftet, at det kunne være interessant at få tilgang til markedsdata særligt på landeniveau. Samtidig kunne det være brugbart med en guideline for de forskellige krav og hvornår de træder i kraft. Der var enighed om, at dette kunne være et nyttigt redskab. Det tilføjes som en handling under handlingsplanen pkt. 10, hvor DI er tovholder.

Vi skal være opmærksomme på nye dagsordener som PTX, hvor der kan være nogle eksternaliteter til luften som kan være relevante at kommunikere. Her kunne PFAS og klimagasser fra biogasanlæg være relevante. Der blev ikke besluttet et egentligt handlingspunkt, men alle bedes overveje hvordan det kan indgå i Luftvisionens arbejde. Det sættes på dagsordenen til næste møde.

Vi skal huske at benytte State of Green til at hjælpe med at kommunikere. De har meget fokus på energi, men der kan f.eks. være noget omkring ammoniakhåndtering som vi er gode til i Danmark, hvor de kan være relevante. Dette tilføjes handlingsplanen under pkt. 22 og 28

Under handlingsplanens pkt. 23 om styrket overvågning af emissioner fra skibe, blev der efterspurgt en oversigt over afsluttede og igangværende MUDP-projekter til måling af emissioner til luften. Rose fra MST har udarbejdet en oversigt som er vedlagt.

Handlingsplanen blev godkendt med ovenstående justeringer og er vedlagt med de seneste opdateringer.

4) Eksporttal for Ren Luft Teknologier (vedlagt notat) v Erik, DMT

Der er udarbejdet eksportstatistik for 2021. Eksportstatistikken viser at den tidligere store stigning fra 2018 til 2020 er aftaget og kurven flader ud. På trods af afmatningen ligger vi stadig på kurven i forhold til en fordobling af eksporten som nu udgør 9,1 mia. kr. mod 7,2 mia. i 2015 som er referenceåret. Afmatningen kan have mange årsager men det forventes at Corona situationen har haft en stor indflydelse pga. at den generelle eksport var udfordret. En anden væsentlig bemærkning er, at der er sket en stor ændring i eksportmarkederne idet at Kina ikke længere er det største marked, men at USA har indtaget førstepladsen. Dette kan bl.a. skyldes at det kinesiske marked har været udfordret pga. Corona situationen, men også at den amerikanske dollar står stærkt i konkurrencen, samt at der har været et regeringsskifte i USA, med en mere grøn dagsorden. Det må dog konkluderes at det bliver svært at nå målet om en fordobling af eksporten som tingene ser ud nu.

Det blev foreslået at eksportstatistikken sendes ud og der laves et indlæg til Clean Tech Watch for at lave opmærksomhed. Erik laver et udkast til indlæg og tager kontakt til CTW.

Det blev endvidere aftalt at Erik laver et opslag på linkedIN som kan deles. Eksportstatistikken er lagt op på luftvisionen.dk. Artikel bliver sendt rundt i styregruppen for kommentering.

5) Status vedr. revision af EU's Luftkvalitetsdirektiver v Heidi, MIM

Luftkvalitetsdirektivet har lige været på rådsmødet her før jul. Fra dansk side håber vi at holde ambitionsniveauet højt. Det der bekymrer landene er, at der er kommet en paragraf om at man skal kunne sagsøge staten, hvis man har mistanke om sundhedsskader, der kan tilskrives luftforurening. Hvis dette kan bevises, har man ret til compensation, hvis skaden beviseligt kan tilskrives brud på EU's regler om luftforurening. Årsagen til denne nye regel er at kommissionen vil styrke det borgerrettede. Der er kommet en EU-dom, hvor man har anerkendt erstatning til et barn pga. luftforurening. Den danske holdning hertil er, at man gerne vil have kommissionen til at præcisere, hvordan man vil håndhæve denne regel. Der har været mulighed for at stille spørgsmål til kommissionen. Her har Danmark rejst denne problematik. Det ser ud til at Danmark umiddelbart kan overholde de grænseværdier som kommissionen har foreslået. Den første politiske drøftelse af direktivet er på rådsmødet den 20. juni.

Der er 17 medlemslande der har sager ved EU domstolen eller åbningskrivelser for manglende overholdelse af luftkvalitetsdirektivet.

Kommentar: Hvordan kan vi udnytte at der er flere lande som har åbningskrivelser og har brug for løsninger? Kan det undersøges hvilke lande der har problemer med at overholde direktivet? Erik taler med Anne Marie om vi kan finde ud af, hvilke lande og hvilke indsatser.

Der er afsat penge på finansloven til partnerskabet for ren luft teknologi. Der er to rapporter om emissioner fra brændeovne undervejs og der skal laves et nabotjek.

Arbejdsprogrammet for det svenske formandskab er lagt frem.

6) Evt.

Som følge af regeringsdannelsen skal Miljøministeriet flytte til Frederiksholms kanal i næste uge. Ellers er der kun små organisationsændringer som ikke har betydning for sagsgangene. Digitalisering, forskning og analyse flytter over til økonomikontoret.

Næste møde afholdes i maj måned. Anne Marie sender invitation ud på doodle.

Der var en kort drøftelse af Taksonomien og hvad betydningen af taksonomien har for ren luftbranchen. Det blev foreslået at afholde et særligt møde omkring taksonomien. Dette er allerede skrevet ind i handlingsplanens punkt. 21